1841. No. 55

DRENTSCHE COURANT.

VRIJDAG, den 9 Julij.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *DRENTHE* brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, te rekenen van Maandag den 12 Julij eerstkomende, het perceel aardebaan van *Rolde* tot den zijweg naar *Ballo*, ten behoeve der bestrating, tot nadere aankondiging zal zijn afgesloten, en dat inmiddels de openbare passage zal dienen plaats te hebben over de wegen door het gehucht *Duurse* loopende.

Assen den 5 Julij 1841.

De Gedeputeerde Staten voorn.,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.
Ter ordonnantie van Dezelven,
W. H. HOFSTEDE Jr.

De GOUVERNEUR van de Provincie *DRENTHE*, herinnert de daarbij belanghebbenden, dat achtervolgens het bepaalde bij koninklijke besluiten van den 20 Januarij en 15 Mei 1829 n°. 53 en 27, langs de groote wegen der 1ste en 2de klasse, geene gebouwen mogen worden opgerigt, noch woningen, hutten, schuren, stallen, en bergplaatsen opgeslagen *zonder vooraf verzochte en verkregene vergunning van Heeren Gedeputeerde Staten;* welke bepaling door belanghebbenden, voortaan, naauwkeurig zal behooren te worden nageleefd, ter voorkoming van schade en ongelegenheid, die zij anders aan zich zelve zouden hebben te wijten.

Assen, den 1 Julij 1841.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.

'S GRAVENHAGE, den 6 Julij.

Heden ochtend is H.K.H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden gelukkig bevallen van eene Dochter. H.K.H. en de jonggeborene bevinden zich, naar omstandigheden, welvarende. De gewone losbranding van het geschut heeft bij deze gelegenheid plaats gehad.

— De hr. *Baud*, minister van marine en kolonien, zal binnen kort deze residentie verlaten, om eenigen tijd buiten lands doortebrengen.

— De hh. staatsraad *Borret* en inspecteur-generaal *van Meserits* staan op het punt, om naar Brussel terugtekeeren, om daar, onder de leiding van den Nederl. Gezant bij het Belgisch Hof, te regelen eenige punten, welke men minder geschikt oordeelde, om aan de gemengde commissie te Utrecht onderworpen te worden, en welker regeling den arbeid dier commissie grootelijks zal verligten.

— De ingenieur *W. C. Brade* heeft zijn reeds in 1834 gedaan verzoek, om concessie te erlangen tot het leggen van een spoorweg van Utrecht op Gorinchem, Breda en de Belgische grenzen, thans hernieuwd. Een spoorweg, die Amsterdam, Brussel en Parijs verbindt, zou zeer wenschelijk zijn.

— Men meldt uit Vlaardingen, den 3 dezer: Heden namiddag ten 4 ure is alhier aangekomen de eerste haringjager, welke uit de vloot den 26 Junij was te huis gezeild met 34⅞ ton haring, waarvan dadelijk de gewone geschenken per expressen afgezonden zijn aan Z.M. den Koning, den Kroonprins en prins *Frederik* der Nederlanden, en vervolgens is de eerste openbare verkoop voor dezen dag geschied tegen *ƒ* 700 de ton. Als bijzonderheid mag men hierbij vermelden, dat op den eersten jager zich een persoon bevindt, die meer dan tachtig jaren van hier als visscher heeft gevaren.

Den 7den. De Koning der Franschen heeft eenige heeren, die den prins *van Joinville*, bij zijn bezoek hier te lande, geleid hebben, tot ridders van het Legioen van Eer benoemd, daaronder den hr. *v. Ewyck*, gouverneur van N. Holland, tot grootofficier dier orde.

— De Staten der prov. Utrecht hebben den hr. *W. R.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg* tot lid der 2de Kamer herkozen. Die van Gelderland hebben den hr. *van Dam van Isselt* herkozen met 58 van de 85 stemmen, den hr. *van Rappard* met 46, en in plaats van den hr. *Schimmelpenninck*, thans minister van buitenl. zaken, den hr. *Nedermeijer van Rosenthal* met 48 stemmen.

LONDEN, den 3 Julij.

Het is te betreuren, dat het verkiezingswerk, op meer dan ééne plaats, weder aanleiding tot bloedige tooneelen heeft gegeven. Zulks is, onder anderen, te Walsall, Canterbury, Nottingham, Ashton en Blackburn, maar vooral te Carlisle en Liverpool het geval geweest. In deze laatste stad heeft het talrijke Ier-

sche werkvolk, misnoegd over de benoeming der twee conservative candidaten, lord *Sandon* en den heer *Cresswell*, niet alleen verscheiden woningen en personen, maar ook de gewapende policie aangevallen, en van de daken hunner huizen met pannen en steenen geworpen, waardoor niet weinigen gewond zijn geraakt. Zekere logementhouder, met name *Casement*, wiens woning eene bende dezer oproermakers insgelijks wilde binnendringen, heeft, toen hij zijne dochter door het nedervallen van een gebroken deurpaneel gekwetst zag, twee pistolen op hen gelost, en daardoor vier mannen en eene vrouw, enkelen vrij zwaar, verwond. Hij is in verzekerde bewaring gebragt, maar zal denkelijk, op grond dat hij slechts noodweer geboden heeft, op vrije voeten gesteld worden. Bij de troebelen te Carlisle hebben de Chartisten de partij der Tories gekozen, en het huis aangevallen, waar zich de ministeriële kandidaten bevonden. Na het aanrukken van troepen, zijn 15 der rustverstoorders in verzekerde bewaring genomen. Te Canterbury eindelijk heeft het volk de heeren *Bradshan* en *Smythe*, kort na hunne benoeming, op de straat aangevallen en mishandeld, zonder dat deze daarvan echter gevaarlijke gevolgen ondervonden hebben. Beiden behooren tot de Behoudende partij.

FRANKFORT, den 3 Julij.

De Koning van Hanover heeft de Stendenvergadering ontbonden, met het volgende besluit: Wij *Ernst August*, enz., overwegende, dat de meerderheid der Tweede Kamer van de algemeene Stendenvergadering, door hetgeen zij tot dusver verrigt heeft, zich ongeschikt betoond heeft, om de op haar rustende functien te vervullen, vinden wij ons genoopt, de bij onze proclamatie van 14 April j.l. bijeengeroepene algemeene Stendenvergadering te ontbinden. Bij besluit van den zelfden dag, heeft Z.M. bepaald, dat, aangezien de nu ontbondene Stendenvergadering nog niet bewilligd heeft in de heffing van de door Z. M. voorgedragene belastingen, de bestaande belastingen, overeenkomstig de bepaling der staatsregeling, van 1° Julij 1841 tot 30 Junij 1842 op den tegenwoordigen voet geheven zullen worden. — De Sultan heeft Tajar-Pacha, laatstelijk stadhouder van Angora, benoemd tot gouverneur van Jeruzalem, welke stad, met de onderhoorige districten, voortaan onder een afzonderlijk, onmiddelijk van de Porte afhandelijk bestuur zal staan. Het doel van dezen maatregel is, aan de aldaar gevestigde Christenen, zoowel als aan de Pelgrins, welke het H. Graf bezoeken, in het vervolg eene meer krachtige bescherming te verleenen. Ook andere gelijktijdig genomen besluiten getuigen van de welwillende gezindheid der Porte, om aan hare Christen onderdanen alle mogelijke verligting te verschaffen, en hen tegen de willekeur van ver verwijderde bevelhebbers te beschermen.

GRONINGEN, den 5 Julij.

Heden is geopend de nieuwe Stads-Bewaarschool. Een 60tal kinderen werden uit het bekrompen locaal, waarin zij tot nog toe bewaard werden, overgebragt naar het nieuwe gebouw, dat 300 kinderen zal kunnen bevatten; het is opzettelijk tot dit doel gebouwd, in de Nieuwe Kijkintjatstraat, eenvoudig schoon, gezond en vrolijk. Twee ruime, lichte en vrolijke zalen, ieder van 14 el 36 dm. lengte, 8 el 40 dm. breedte en 4 el 50 dm. hoogte, zijn tot leer- en speelvertrek ingerigt en van datgene voorzien, wat noodig is, niet om deze Bewaarschool tot eene soort van leerschool, waarin lezen, schrijven en rekenen geleerd wordt, te maken, maar om de kinderen geschikte stof en hulpmiddelen aan te bieden voor de ontwikkeling van hunne ziels- en ligchaamskrachten. Eene ruime, met zand bestrooide speelplaats en eene overdekte galerij schenken hun gelegenheid, om zich in de opene lucht te bewegen en onder wel bestuurde spelen te vermaken. Eene afgezonderde ruimte schijnt bestemd te zijn tot het planten van eenige boomen, heesters en bloemen, ten einde den zin voor de schoonheden der natuur bij de kleinen op te wekken en aan te kweeken. De zorg voor de kinderen is opgedragen aan eenen onderwijzer van den 2. rang, die reeds vroeger in deze betrekking is werkzaam geweest, en de beste inrigtingen van dezen aard in ons vaderland in oogenschouw heeft genomen, en aan eene onderwijzeres, die sedert eenige jaren aan het hoofd van die kleine kinderschool heeft gestaan, welke als Proef-bewaarschool van stads wege was opgerigt geworden; 2 hulponderwijzers van den 3. rang en eenige geschikte meisjes-kweekelingen zullen hen in hun werk ondersteunen. Aan eene kommissie van 5 ingezetenen onzer stad en derzelver echtgenooten is het bijzonder toezigt over deze school van wege de school-kommissie opgedragen. Alleen die kinderen worden opgenomen, wier ouders bewijzen, dat zij de zorg voor dezelve niet vereenigen kunnen met hunne kostwinning: aan zulke kinderen wordt *kosteloos* (hetgeen op weinige bewaarscholen in ons land het geval is) verzorging en opvoeding voor een kort maar gewigtig tijdperk, van het 2. tot het 5. jaar, aangeboden. Hierdoor worden vele ouders van een drukkenden last ontheven, en in de gelegenheid gesteld, om de huishouding beter te besturen en hunne inkomsten te vermeerderen, terwijl aan het opkomend geslacht eene betere verstandelijke en zedelijke opleiding wordt verzekerd, dan de ouders in hunne bekrompene omstandigheden kunnen geven. De moeders zijn het vooral, welke in die jaren het meeste moeten doen ter ligchamelijke en geestelijke ontwikkeling en vorming van het kind: maar zij hebben onder de behoeftige volksklasse, dikwijls noch den tijd noch de regte stemming daartoe. Nijpende behoefte dwingt haar veelal tot een uithuizigen en afmattenden arbeid.

Wat kan er dan, onder zulke omstandigheden, door de moeder zelve, in de haar overgeblevene vrije uren, tot ontwikkeling des verstands, tot stemming des harten, tot de regte leiding en besturing van den wil des kinds worden gedaan? De zorg voor de verwerving van het sober stukje brood neemt hare geheele ziel in, en zoo hare zorg en inspanning vruchteloos blijven, knagen treurigheid en kommer aan haar hart en spiegelen onlust en mismoedigheid zich af op haar gelaat. Waar is de blijmoedige liefde, de opgeruimdheid en opgewektheid, die het teedere kind, als eene gezonde lucht, moeten omgeven en zijn gemoed tot den regten grondtoon stemmen? Het zaad, dat in de lagere scholen uitgestrooid wordt, zal betere vruchten opleveren, wanneer het in een zuiver, goed bearbeid land, dan wanneer het in een bodem valt, waarin reeds onkruid wortel gevat heeft. Zulk een zuiver en goed bearbeid land te verkrijgen, de onherstelbare schade voortekomen, die eene vroeg verwaarloosde opvoeding aanbrengt, is het doel dezer Bewaarschool. Mogen de pogingen, welke men aanwendt, om ook in het zuidelijk deel der stad eene Bewaarschool opterigten, wel slagen!

ASSEN, den 7 Julij.

Na dat de zitting der provinciale Staten, van welke de leden voltallig opgekomen waren, met eene aanspraak van den heer Gouverneur geopend was, werden de geloofsbrieven onderzocht en namen de nieuw gekozene leden zitting. De beide aftredende leden van het collegie der Gedeputeerde Staten, de hh. mrs. *G. Vos* en *J. Tonckens* werden herkozen met 23 van de 24 stemmen. De heer mr. *G. Kniphorst* werd weder als lid der Tweede Kamer gekozen met 17 van de 24 stemmen. Daarna werd de acte van huldiging in duplo geteekend en de hh. mrs. Jhr. *J. A. G.* baron *de Vos van Steenwijk tot den Havixhorst*, *G. Vos* en *J. Tonckens* benoemd, om de acte aan Z. M. den Koning te overhandigen.

— De Gouverneur van de provincie Drenthe heeft bepaald, dat door deze geheele provincie met den meesten spoed zal geschieden eene naauwkeurige opneming van alle de veranderingen in de gesteldheid der gebouwde en ongebouwde eigendommen, ten gevolge van ontginningen en opbouw van getimmerten als anderszins, welke tot dusverre niet in de kadastrale stukken zijn aangewezen, en zulks ten einde zoo mogelijk reeds voor de dienst van 1842 op die stukken te worden toegepast. De met deze buitengewone werkzaamheden belaste beambten van het kadaster zullen te gelijker tijd de gewone jaarlijksche metingen afdoen. Den 28 l.l. is met deze werkzaamheden een begin gemaakt.

— Het Hof heeft in deszelfs correctionele teregtzitting van 5 Julij eenen schoolonderwijzer, die in drift geraakt door een hem toegevoegd scheldwoord, aan een schoolkind eenige slagen had toegebragt, schuldig verklaard aan het wanbedrijf van het moedwillig toebrengen van slagen of stooten, welke echter geene ziekte of beletsel van te werken gedurende meer dan 20 dagen hebben te weeg gebragt, tevens erkennende het bestaan van verzachtende omstandigheden, en hem diensvolgens veroordeeld tot betaling eener boete van *f* 100, en van de kosten van het proces.

Aan Koevorden, bij de aanstaande komst des Konings in Drenthe.

Eindelijk is het dan beslist, wat lot aan *Koevorden* is beschoren. De gewigtige vraag, het *to be or not to be*, is opgelost: de rouwklagers zullen nu eerlang door de straten gaan en aan de nakomelingen verhalen, hoe *Koevorden*, dat kleine *Candia* van den Munsterschen Prelaat, dat bolwerk der vrijheid van drie gewesten, aan eene sluipkoorts, aan eene kwaadaardige tering langzaam voortkwijnde en den geest uitblies, omdat haar de slagader harer welvaart kunstmatig wierd afgestoken! Het plan van afwatering in de *groote Vecht* door middel van een kanaal uit de grachten der vesting is vernietigd. Dat was het booze gerucht, dat met haastige schreden door onze straten wandelde en aan menig hart een benaauwden zucht deed ontglippen. Het bleek, helaas! geen logenprofeet te zijn.

Het voorgeslacht was erkentelijker, grijze Veste, die in uwe omheining nog de overblijfselen besluit van dat beroemde slot, waaruit uwe krijgshafte Burggraven over de Bisschoppelijke glorie des Stichts menige blaam hebben geworpen! Onze vaderen hadden het niet geduld, dat uwe vermaardheid, die meer dan zeven eeuwen heugt, zóó ten grave werd geluid! Het thans levende geslacht vergeet zoo gemakkelijk, in de beslommeringen der wereld verdiept, de diensten in vroeger dagen den lande bewezen; het schat te dikwijls der kleineren belangen gering, zonder te beseffen, dat deze maar al te zeer in die der groote maatschappij zijn ingevlochten, en dat de bloei en de welvaart der minderen ook bouwsteenen zijn des fundaments, waarop de bloei en de welvaart des geheelen vaderlands wordt opgetrokken.

Wat is er evenwel te doen, om *Koevorden* voor een volkomen verval te hoeden? — Er zijn er dezer dagen geweest, die eene landverhuizing, eene emigratie voorsloegen, of die het Algemeen Bestuur eene slooping der vestingwerken of ontmanteling wilden verzoeken. Indien zulk eene bede zou kunnen toegestaan worden, dan vervielen van zelf de zwarigheden, die thans door de militaire genie in het plan tot het graven eener doeltreffende afwatering gemaakt worden. *Koevorden* had alsdan geene inundatie in oorlogstijden noodig. Doch niets noopt ons, in weerwil der tegenwoordige oorlogstaktiek, te gelooven, dat zulk een voorstel door de Hooge Regering niet zou worden verworpen.

Onzes inziens zijn er nog *twee* uitwegen, die *Koevorden's* verderf kunnen en, als men ze *wil* inslaan, zullen voorkomen.

Indien dan al eene hoogere krijgskunde, voor wier diepzinnige raadselen en huiveringwekkende verborgenheden wij allen eerbied koesteren, het bestaan van de *vesting* Koevorden als eene noodzakelijkheid vaststelt en geene andere middelen, dan eene inundatie, weet uit te vinden, om die vesting met goed gevolg tegen eenen vijandelijken aanval te beschermen, — en indien derhalve een kanaal, uit de grachten der stad, hetzij naar de *groote Vecht*, hetzij naar de *Dedemsvaart*, in weerwil van de onvermoeide en hoogstloffelijke zorgen van den Gouverneur onzer provincie, om de

belangen van *Koevorden*, waar zulks vereischt wordt, krachtdadig te ondersteunen, – indien zulk eene kanaal alzoo eene hersenschim blijkt te zijn, dan is de eerste uitweg, dien wij wilden aanwijzen, deze: Niets belet de ingezetenen van *Koevorden*, of wie het dan zijn moge, in onderhandeling te treden met de commissarissen der *Dedemsvaart*, ten einde deze tot op de grenzen der militaire jurisdictie of den verboden kring van 300 roeden door te graven. De afstand van *Koevorden* tot aan het einde dier doorgraving is uiterst gering, en met zeer weinige kosten zou de weg derwaarts bestraat, althans begrind of gemacadamiseerd kunnen worden, om de gemeenschap met de bedoelde vaart te vergemakkelijken.

Er kunnen redenen wezen, die zulk een plan onuitvoerbaar maken en die wij gaarne eerbiedigen, zoo de wijsheid van deskundigen ze dien eerbied doet waardig zijn. Nogthans blijft er eene *tweede* bron te openen, waaruit *Koevorden's* welvaart nieuw en jeugdig zal opwellen.

Wij willen gelooven, dat *Koevorden* als *vesting* eene noodzakelijkheid is. Maar dan heeft zij ook behoefte aan eene militaire bezetting, – niet zulk eene, als wij sedert het Belgische oproer op onze marktplaats zagen paraderen, – niet een handvol krijgers, waarvan de officieren bijna de grootste helft uitmaken, – maar eene bezetting, zoo als vóór 1830 de schoone kazernen onzer vesting bewoonde, – een bataillon van 5 à 600 man. Toen *bloeide Koevorden!* Vraag dit slechts aan hare burgerij!

Z. M. de Koning wordt eerlang in de hoofdstad van ons Gewest verwacht. Sommigen vleijen zich, dat ook deze stad, als de *eenige vesting* onzer provincie, door Z.M. zal bezocht worden. Sommigen ook meenen, dat eene persoonlijke herinnering uit het beleg van 1814, toen Z. M. onze vesting voorbij reed en zich aan het vuur van de vijandelijke bezetting blootstelde, Hoogstdenzelve zou kunnen nopen tot dat bezoek. Anderen vertrouwen op 's Konings billijkheid en gelooven, dat het bezoek door Hem in de *Limburgsche* en *Luxemburgsche* steden en steedjes afgelegd, een voorteeken zijn kan, dat ook *Koevorden* (dat niet als *Venlo* en anderen de vlag des oproers uitstak, maar getrouw bleef aan het wettig gezag, maar ook hare penningskens op het altaar des Vaderlands bragt, maar ook hare vrijwilligers in de gelederen des legers heenzond), eerlang den Koning des Lands in hare muren zal mogen welkom heeten!

Dan is de tijd dáár, burgers van *Koevorden*, om te spreken, om te verzoeken, om de belangen eener stad van *Noord-Nederland* aan den Koning voor te dragen, om die te verdedigen tegen de neuswijsheid of het eigenbelang of de grillen van heerschzuchtigen, om die te bepleiten op gronden door rede en gezond verstand gewettigd, en alzoo u zelven vrij te waren van de blaam, die de nakomelingschap u zou kunnen aanwrijven, dat gij onverschillig zoudet geweest zijn omtrent uwe eigene welvaart en die uwer kinderen. Ook het oordeel der nakomelingschap moogt gij niet ligtzinnig gering achten!

Heeft het Z.M. behaagd, bijzondere voorregten toe te staan aan de steden van *Limburg*, om derzelver bloei te bevorderen, de Koning zal ook U het oor leenen; werden er aan *beteugelde* onderzaten gunsten verleend, op het *eerste* verzoek daartoe gedaan, — aan *getrouw geblevene* onderzaten *mag* de Koning geene redelijke verlangens, geene billijke verzoeken weigeren!

Blijft het twijfelachtig, of Z. M. deze stad zal bezoeken, dan vergewisse zich hare Regering daarvan, door aan Hoogstdenzelve het verzoek daartoe aan te bieden. Wij behoeven van onze kleente en armoede geene prachtige eerebogen, geene schitterende, verblindende illuminatien, geene ridderlijke eerewachten voor den Koning af te zonderen: – (het zijn juist de afzigtelijkste voorwerpen, die eenen sierlijken glimp behoeven!) eene eenvoudige maar hartelijke ontvangst moet Z. M. even welkom zijn, als de schitterende pracht, die uit *Limburg's* steden is verrezen, en de luchtdoordaverende welkomstkreet, die uit het zuiden des Rijks is opgegaan. De zorg, dat aan 's Konings bezoek te *Koevorden* ongewone kosten onvermijdelijk verknocht zijn, verhindere niemand, om naar den Koning gevolmagtigden af te vaardigen en Hem om de eer van Hoogstdesz. bezoek te vragen! – En zij, die met dien lastbrief, door hartelijke zucht voor *Koevorden's* welvaart geschreven, naar *Drenthe's* Hoofdstad worden gezonden, zullen het ook dan, even als altijd, ten krachtigste ondervinden, dat een VAN HARENCARSPEL ECKHARDT aan het hoofd des Bestuurs van *Drenthe* is geplaatst, en op de belangen van *Koevorden* niet met een minachtenden glimlach neêrziet, maar deze *wil* en *zal* helpen bevorderen, waar de pogingen daartoe met de eischen der bescheidenheid en der billijkheid niet strijdig worden bevonden. E. P.

*** Getrouwd:

Mr. L. OLDENHUIS GRATAMA,
en
L. M. SCHUKKING.

Assen, den 2 Julij 1841.

Eenige kennisgeving.

*** Te Vries beviel den 5 Julij van eene dochter *E. Offerhaus*, geliefde echtgenoote van
G. W. SANNES.

*** De beneficiaire erfgenamen der nalatenschap van *Grietje Nijsingh*, weduwe van wijlen *Roelof Buisman*, gewoond hebbende en overleden te Hoogeveen, provincie Drenthe, op den 3den November 1839, roepen bij dezen alle bekende en onbekende schuldeischers dier nalatenschap op, om den 4den Augustus 1841, des namiddags te twee ure te verschijnen ten huize van den Logementhouder *Albertus Warmels* te Hoogeveen, ter kennisneming van de rekening en verantwoording wegens het door hen gehouden beheer; zullende daarna, tenzij verzet plaats hebbe, onmiddelijk tot de uitbetaling van het saldo aan de daarop regthebbenden, worden overgegaan.

Assen A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN.
6 Julij 1841. *Advocaat.*

ASSEN, *den 8 Julij*. Rogge, *f* 5-40 a *f* 5-00 Boekweit, *f* 4-85 a *f* 4-10. Boter, *f* 0-65 a *f* 0-55.

AMSTERDAM, *den 7 Julij.*

W.S. 2½ pc. 51½ a 11/16	Kansbiljetten. 24 3/16 a 5/16
Dito 5 pc. . . 100 3/8 a ½	Handelm. . 161 3/4 a 162¼

Te ASSEN, bij *VAN GORCUM & COMP.* Provinciale Drukkers.